

Emilia

Suppersthulhus

10 pp 13

31 (19) *υ η ρ ο π*

1856

Digitized by Google

Digitized by Google

ՆԵՐԿՎԱԾՈՒՅՆ միջոցով Փարփակեն երեկի մայք
բարպարզութեան ըստ բարպարզութեան պայման
ներուն սարդութեան աւելափր կը բերեն
որն որ ամսոց ՅՈՒՆ հետաքին եղար ժաման
ՅԻՆ ՆԳԻՆ ՏԵՂՄԱՐԱԴՐԸ Ա. Հ. Բ պաշտոնէ Հայաստ
անկուեթ է, անհապող զինուարաց ապաբանիւն ար-
ձակուած ԾՆԴՅՈՒՆՈՒԹԵԱԿԱՆ գրումնամբն ընկերա-
ցած : Եւ յաստի արքան չեկ պատրիարքին է յագ-
ռած Ներուան յանկացած խաղաղութիւնը զառ-
եւ կը յուանին որ Եօմբը մեծազօր աէրաւ մեռանց
Ա. Հ. պասօպուան պատ և զած խաղաղական ներդ աշ-
Խափութիւնը բարբառնաց Ժամանակին անսահա-
լու ունիցով կը պահէն Ա. Հ. Եւ բարդուան և Յա-
Համաշխարհական Համալ արաւութիւնը, Եւ առէ-
կրիբ և ողախորդներն ու ազգերը շաւանց կը սկը-
սին այս խաղաղութեան օր ՀՆՈՒԹԻՒՆԱԲԵՐ պատրի-
ՇԵՐՔ Վայելեց արուեստից և գիտութեանց յա-
ռաւադրութեան մեջ իրաւուն Յետ մըցելով :

վարիչն ԱՅ ուր բազմէն կը զրեն թէ գեղագութեած պատճենն մէրցն նիստերուն մէջ Ընդդիւն և Առդիւնի արհանձներ են որ մէկ քանի պատճեն ինդիւնիներու քայլ ու խօսութիւն որոնցից հայտնականին չեն վերը բերիր. պիտակի համար ուզիր են որ գեղագութեած պատճենն Խառիսյու գրքերուն քրոյ մոնակէ. բայց ժապավակնաց մէծութիւն մոնը նշյան առաջարկիւննեան աշաճաթիւնն ուղացներ, աւատի եւ ուսուրի ենիկը և Այլեւայլ ըրադիրը շատ անգամ կը ու ուղարկի ուղարկը ուղարկի շնորհ կետուրեն զատ՝ ուրիշներներու քրոյ ու իր բանուկցութիւնները պիտի առարկնեն, եւ ունենալ ու կը հայտնառեն ինչ Աքենայց 1815-ին զաշննիւները քննութեան առաջին դրույթն եւ նոր Ներուպական բնզ հանուը զաշնագրութեաներ պիտի շնորհնեն. Հիմա սայզը է ու արևածագութեան պարզ համբաւներ են, որովհետեւ զարգացնալ ողբայի միայն մասնակիւն նորառակ մաներ, թափքեւ մէկ քանի գրեն հրատարակութել խապարզութեան զաշնագրութենեն պիտի առնենուը.

— Ա Ֆենայլ լուսին ի դուշունեն կը ծանուցնի թէ Ապրունիցի պարանեաց քայլ կեցող գայլ զիայի զեօպանը, Կորդ-Ռուան ուղարկը. Եթե Ենա զարգ՝ առնցոյն 23ին Քրամնիւնիս Յովել մէծախան կացարժ առանձիւն ունինդրութեան յիշ զաւուեր է, եւ Կամբուկն կայսեր կազմունե յօյն պարագութեան նամակ մը յանձներ է, որու մէջ Գաղղածոց կայսեր իւ որդեւոյն նաևնդ կը ծանուցնեն: Գրեմանիցի և ուրիշ աւրութեանց քայլ զանուազ Գաղղածոցի գեղագութեած պատճենն իւ պահպանիւն իւ ըստ սպահութեան նոյն աերածնեալոց մէջ հաւատական իւ պաշառնէ միրոյիշեալ յայտարարութեան թղթերը յանձնեցին:

፭፻፷፯

Փարբէ, 27 Մարտի : Ամեն տեղ մեծամեծ պարագաների վեհականութեանը կը տեսաբն խաղաղութեան հրատարակուելէն եւ ազգ փառաւոր լուսաւոր թիւններ ընկած է Վեցիշխաղ հրատարակութիւնը Շաքաթ օր կը սպասի : Նրգէն ամսոյս 20ին պատուց 1 երեսնի պարագան Հարտարապետն յանձնուեցաւ, որ չենքին յարկին դրայ ան մեծ գերանը կանգնել առց որուն կրայ մեծամեծ համ գէներու ժամանակ փարիզի մողովուրդը Լեթեռնի տաղը գեղեցիկ շաղաղուն լուսաւորութեամբ տեսերու սովորած է : Եցնայէս արտօրին զորոցո պաշտոնադանին ճարտարապետն ալ նոյն չենքին (ար որ դի սպանակեազալը դումարած է) լուսաւոր թիւննեւն համար պեսը եղած պարագան թիւննեւնը տեսնելու պատուեր ընդունուն է : Ամեն զեւազանատունները, պաշտօնապահներն եւ շատ առանձնահիմն փառաւոր լուսաւորութեան համար մեծամեծ պարագան տութիւններ կը տեսնեն : Պատշիս երեքշաքաթի օրուն համար Նրեւի դաշտու մեծ զօրահամացիսի մը պարագան թիւննեւնը կը տեսնելուն, որուն համար կայսրը ներկայ պիտի գտնուի : Դան օրը մեծ թէկտորունն

մազ այ պրատիգ կարգի շըքեղ հանգիսի մը կը պատրաստում եմ :

— Ո՞ւնենո՞ւ անոնց Խինչափոլքն ի կոյսեր շնար-
շաւովելու դացող պատրամաւորութեանց խօսած
ըստեանգթութեաներին ու կայսեր տուած պա-
տասխանեանը կը հռաւագրակե: Ժամը 12^{1/2} մի-
զեանգամուտ արլիքն բայցը անդամները կայսրմէ ըն-
դունուեան: Խորոպա, կը լսէ պաշտօնական բա-
գիրը, առ առենով իր երկիրներուն ունենէն ե-
րև, եթի անձնոց, պաշտօնեցից գահերեցներու կամ
արտաքին զործոց պաշտօնեաներու Անորով, ո-
րոնց իրենց վեհապետոց ամենամեծ վաստիու-
թիւնը կը պայելն ենթայացա: Վայեւորի կո-
որ, գիւղմատածորդցին զաներեցն իր բնիկերակից-
ներէն ամենուն բերնեն խանելու յանձնուորու-
թիւն ունենազոր պայպէս խանցու: «Նիշօք
գործակալներն ինձի յանձնեցին ու առիժի հա-
մար ձեր մեծափառութեան առջե իրենց գոր-
ծարուն ու մերանու ըլլաբա: Անծափառ մեր
երջանկութիւն եւ պարձանը կը համարիմ ինձ
կազուած ըլլաբա համար՝ որ յանուն Արքուորի
ձեր մեծափառութեան յայտնեմ ու զանձունքը
ցոյսերն եւ ուրախութիւնն զայտն առեն տեղ
յառաջ կը բերէ այն Երջանիկ կեռքը որով Կա-
խանաւանաթիւնը հաճեցա: զեղ երջանկացրենէ
եւ որ որ Կախանէնեան Հարստութիւնն ապա
հոմքուցու և Համառած առենոր մինչուանց
բոյցը աշխարհքին համար առաջնախաթիւնն է
վաստիութեան նոր գրաւական մին է, և

Ապավունեն կայսեր ու պատգամանը օրու մեջնութեան ամառաւասինակը մեր բնիմերցուաց ծանօթ լրադրց Նախընթաց մէռէն։ Վայելաքի համեսէ ետքը գեւորդակ օրուին անց ամեները չետեւեա կարգաւ կու զայն, այս ինքն Աւաստիայի, Ան գղիայի, Պրուշի, Ուսուաստանի, Ասրդ ինիսայի ո Տաճկուասնի իմացոր գործականները։

Համեմ էին զեսպանները Անդրկայսացան, եւ իրենց
գահերքելը. Ա-Քահանայապետին Շուշիքահն ամե
նան կողմաննէ. Կայսեր բարեմաշխմաթիւնները բ
րա: Դեսպանաց Խնճորիւնը ասքուեռն զիվեն
առանք Խնճորա տեսնելու տակի տակ:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ Ք

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

፳፻፲፭ ዓ.ም. ከፃኑ ተስፋይ ስርጫ የፌዴራል የፌዴራል የፌዴራል

b +

լուսավեճութիւնն իւսունաբան Առաջումիւն
ժեւ. (Վ 1774) իր հօրիշվորը Փիփարկոս Օրյէա-
նի դրսին ինամապետութիւնն առկ թագուուրու-
դրուեցաւ. Օրյէանի զուքը շատ ջանա որ տէ-
րութեան պարագը թոշ. բայց ամէն միջոց որու-
րասի էլլա. Նշյալիս սկզբանցի և այս պաշտոնէին
բայց անադիրներու (Actionու) փածառ ականութեանը
ու միայն քիչ մը ժամանակ ժողովուրդը խա-
ռուեցաւ. Ժողովրդեան աղքատութիւնը, Յան-
սենանց խավանութիւնները, բարսից ապականու-
թիւնը՝ զարութիւնը վասնի մէջ դրած էին
նույր և զավեճութ. իշխանութիւնը ձեռք ա-
ռան. քիչ մ'ասեն ձերունի կորցքնաց նվազօրինն
ձեռք որ ժողովուրդը բանեց և. խավանութիւններ
պահելու ջանաց. Վայութիւն ժեւ. իր նախար-
արքը միայն որպատութիւններուն ու մայութիւն-
ներուն իր հետաքեր. միջկ ու զեղծ բարք մ'ա-

իրենց գաղտնաբառերը։
Լուգամիկոս ՓԶ. որչափ բարեբարց և բարեսիրոս այլ կը նէ՞ ան խաչոցից և ամանահներուն համար ովհաշափ ոգ ոյ զօրութիւն ու. Հասանառութիւնը շատեր եւ իր պաշտօնեից ընտրութիւններ մէջ պինչափ խաչեմութիւն չեր ցոյցիներ։ Խառապարագներուն և առեւ կատակ կիսարուկ՝ խորհրդական նոր հրագունացք նորեն դրաւ. բայց ուժ. բռնիկեան պարաբը ուժից շատ ցոյց Ամերիկացւաց պատուեացամերուն մասնակից ըլլուրով։ Կոյն ժամանակները հրախապին Վարելիկցի անդամական գաղթեականները մայրենի երկրեն (Տրիտանիոյի տէրութենէն) առաւաճածելին և Գալուրիացիք Լուֆուլեն, Անչանաց, եւ ուրեց զօրութեաներու ձևուց Ամերիկացւաց կողմէ

կրցաւ համեր ըլլալ. իւ քողօնին անխոչեմ ըլլալ
մազքը շորիքն աւելի մեծցուց. պաստես սիրեց
ներն ալ վերջապէս Ընդուականաց (Նուիթը
ժայռը ժայռուեցաւ (1787), որն ոք նոյնպէս վե
կրցաւ օգնել Կալվառ պողոցնեայ Պրիէն խոր
հրզ անցը Համախումբ ժողովի (Cour plénière
Ֆր փոխել ուզելով) պաշտոնէն երաւ (1788)
Ընդուականաց ժողովը երկրորդ անդամ՝ ժող
ժուկցաւ և բնդ հանրապէս բաղձացուած Ըստ
հանուր վիճակից (Etats généraux) ժողովը յա
ռաջ բերու (1789, Մայ). տարին 1204 ան
գամեներէ բարձկացած էր, որոնք այնուականնե
րան, կիրեն ու ուամին մեջն ընդուած էին
երբոր վէճերն սկսան եւ սարցոն ժողովոյ ա
կոնսերվ որոնք ժողովին կէալ կը կացուցանեէն
իրենց Միբառց ու Աիէյէ զիբուորներուն առա
ջարգա թէնակիր իրենք զիբունք Եղբայրին ժողո
հաշեցին եւ կիրականը ալ (Յունի) տառն հե
մացան. Առաջ թագաւորին եւ թուղարական
նաց զէմ հաստուուն կենալով ու լուծուի
յանձն չառներով և միանդ ամպյն Պայի գայեց
բացին դիմակայութեամբը վերջապէս ազնուա
կաններն աւ միասնի:

ամիսը զանգուած ակերպ միապատճակ կը ծածէի,
արծուածին մինչև գագամ հաղորդառ երակներ
ու ուկցընկըզ: Իր շրբ զի՞ն ամբի՞ու միշամար
անփառ անսամբեկ կ'առնու կը ժողվէ, ամբի՞ու ան-
առուններ կը ծածէի կը պահպանէ, և երկից
ամներն ու խորածորերու աղբիւներն իր ծոցն
կը մասնին: Ալյուես անսամբ իր մէջն ամբազ
աշխարհք մը կը որարանակէ: Հոս լութիւնը
զեռ ինք իրեն չիտ մինակ է, և երբոր իր բու-
թիւնն ու ծածկած պանչելիները շայանելու
ըլլայ, մարդ ինք զինք իր պատերազմներին ու
խռովով լինեներով մեկունդ կը կորսանցընէ: Առ
է բարձրացացիչ ու իրիշաբար զօրութիւնն առ-
տառին:

Վնտառք իրեւ. թառոս մացառավայր ուրիշ
աղջեցութիւն անի, և իրեւ մարդ դալորու-
գըր ուրիշ. մեկը եղբերեցտիւն եւ մէկայլ բնո-
կան կրնակը անուանել. ուստի եւ պարէս ան-
տառ միասկան կընայ կըսուի:

Անառար խարհագ ական զ աղքանիք մ ունի: Երկիր զըրութիւնը առ անդրտով խազաղ նախա-
կերպութեան մէջ կը առաջդէ ու կը դործէ
ծաղկաց ու թառնազ կիւնդրեր, լցոս ու խաւար
ամենայանդուդն ու ամենամեզդի կերպարակըներ
չուն բաւարար իբրա կ անդցնն կը խառնուի
անուսանելի շրջին ու առաւին մը, շնչել ու
փշել մը յաշաքրդուն մենաթեան մը մէջ կը
խսի շարունակ ու կը թառ ամի կոչնակ կոչնակ:
յուսականուս տիրապոտոր աշք մը ինք զինք յազ-
ենա հազար ար կը զգայ ձեւերու ու դպիներու ուսա-
սութեան մէջ. ականցը թթեմեւածած այցիր բան-
երացի մը մէջի որէս երգեր կը լսէ. եւ հոգու-
ումէկ գաղանի պարագաների սրօնին շրջ զին կո-
զան կը հիւսուին: Անէն բան կը միանց մէկ մէծ
ու նախապ ուշակ ամբազական ազգեցութեան մը:
Բնաթեան մէջ ուրիշ բան մը չինդրապ պանպէս
երեւակացութեննը զրգուել ու մենին զգացման
զօրութիւնը արթմանցընէի: Անուան ալ կը մնացէ
ու կը զիւժէ: բայց իր զիւթութիւնը փրկարար
է, իր երգերըն բանառակ զըր երկինց երգերը
կը յսէ, և իր տաղերէն հոգւոյն մէջ խազաղու-
թիւն կը վէտ:

Վասուը զովզօք առելի բարրացվեսա կունացագարդ պուրակ մը կը ծանծէ, ուր կաղնիի և սփիճ սատկուն մէջ շարասին կը հօնայ ու կը դողուայ, ուր կուրդի թուփին ու միրենեցն մէջ չովաչուշներ եւ քաղցրահոս մարերին ու մաշնին կը բուրեն, վեճնաները ձերձմէ աստղներ կը ցոտեն ու սիրակն իր ծածկախորդ բունիկը կը չինէ:

Ո՞րոշն ըստատերեւ ծառերն են, որ անոսոք
մը կապարեալ գեղցիկութիւնը կը ներկայացր-
նեն, որ որ ասօք զիմացր աստվատերեւ ծառերու
անառա մը աղքտու ու հմայողաւրկ է, հնոր-
տեաց իր գառնիւրը գոց կը պահէ, որ որ
աղջիւր ըիւրասոր բաց բաղակինով իրեն կը
հաւաքիրէ: Եթ մեծ պակասմինը տերեւազուրկ
ըլլարդ է: Ծեկան եւ, բորբոքն այ զուրկ է:
Եղաց իր սիրուն զարդերն զեխցեր կապած է
առ աւասի ծառերը խոսի ամէն կիսուր իրենց
մշ ձգելով ու ամփոփելով մշցերնիւն մնան ու
կարծրածուք գառի մը իմացրնիւն Ո՞վ է: Որ գետ
ու վշակերպ տակ զնելունուն մէջ աւերեւ կը տես-
նէ: Առող անառանին մշտաշարժ ու մշամիւնուն
յիւրանիւրն են, ան կառանապեղ ու զարդարուն
չուզմահաներն են, որոնց թափանցիկ հեւսուա-
քին մէջ լցուր սիրահար սիրութորքը կը խոտպա-
ռ ու կը խոյտայ: առ զաւաբդ թեւելը, որոնիր
գարնան մէջ մեր ոգին կամենու հետեւնին աւ-
րախութեանուն երիմնը կը թլրցնին, եւ աշնան
վասակաբուեկ գետան կիրնան և մեզի ալ կը պո-
ռան: Վար, վար: Թոռման տերեւ մը, կամոց
ու անձան գողոզացրավ՝ ըի բառոց անբարրու թե-
կիմած ու լուսերմանունց տերեւ ներու Շես խառնուե-
լով, կարեկից ճառ ոպ պահն ին թեւեւ մը բաց ի լուր-
խաղ կ'ըլլայ: Ահ, առ տեսաբը ոգին բ'նշաւելորէն կը
շարժէ: Ասզատերէւ ծառերը անտանին մէջ ա-
սիկա մեր աղջին կ'ելլէ, եւ որովհեաւ մենք հան-
ընութեան մեռնիյը շենք տեսներ, անոր համար
ալ հան իր երիտասարդ գործեալ գործն գետը
շենք տեսներ: Անպատ կ'երեւաց որ իբրեւ թէ
ասդասն թեւը առանց զգացման լուսոյ էւ կ'ենաց-
ըլլայ: գարունն ու ձեռւը անոր վայակն կը ու-
նին կ'անցին և տարբներէ ետեւ, նաև ասա-
նամեց ժամանեմին մ'եան: ծառէն բաժեռուերու-
ըլլայ: որիիշ անժիք անհամապներ գործ կ'ըլլէ

Կը ցատկեն։
Ըստու հոս տերեւմերուն ողէն չքառոր ու
պարզ են առաջին ալ և ծառին բարդ շրջապար-
այ։ Ամին ապահովեք անաստի մը մէջ չենք
կրնար լոյնառենիւ ծոսց բարձրանեանկ ճէւ-
րը ու կերպարանիւրը վնասելու բաներուն
հոճշներուն զիծը միակերպ և միանել վեր կը
բարձրանայ, կարգաւոր անկիւններով սաս-
կառոց զստիկնենիր կարգ կարգ իրարա վոյ

